

7. Priečinky a súbory I

V téme o pracovnej ploche sme hovorili o ikonách. Už sme si vyjasnili, ako ich možno zobrazit' aj usporiadať. Ikony dávajú informáciu o tom o aký typ súboru(resp. priečinku) ide – stačí sa na ne pozrieť. Teraz si rozoberieme ako sa delia ikony, ako ich vytvárame, mažeme a premenúvame.

Čo sú to

Priečink slúži na prehľadné usporiadanie súborov (obyčajne žltej farby). Na obr.1 sú všetky priečinky. Môžeme im totiž zmeniť ikonu.

Obrázok 1

Súbor je nositeľom informácií (text, obrázky, zvuk, video, ...). Rozlíšime ich takto: ak otvoríme priečinok ukážu sa ďalšie priečinky alebo súbory. Ak otvoríme súbor, uvidíme konkrétne údaje.

Rozdelenie súborov

- **Programové** – sú nástroje, ktorými vytvárame dokumenty. Na obr.2 je ikona programu Microsoft Word 2007, programu v ktorom môžeme písať.

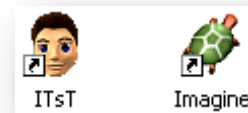
Obrázok 3

- **Dokumenty** – sú výsledky našej práce s programami. V programe na písanie vznikne – *textový dokument*, v programe na kreslenie – *obrázok* a v programe na tvorbu tabuliek – *tabuľka*. Ukazuje ich obr.3.

Obrázok 2

- **Zástupca programu** – je iba odkazom na program, ktorý je niekde na disku. Keďže iba zastupuje nejaký program, ak ho zmažeme, samotný program sa nezmaže. Od ostatných ikon ho rozlíšime podľa malej šípky v dolnom ľavom rohu ikony – obr.4.

Obrázok 4

Postupy

Teraz budeme hovoriť o troch základných činnostiach so súbormi a priečinkami. Ako ich

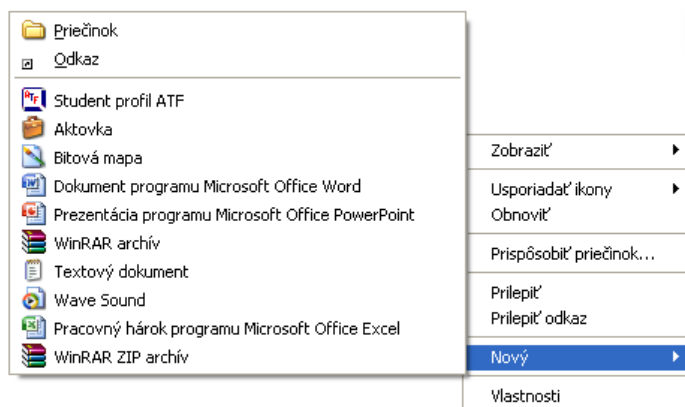
- vytvárame
- premenujeme
- vymažeme

Vo všeobecnosti platí, že **použijeme pravé tlačítko** (inak povedané kontextovú ponuku)

Vytváranie súborov a priečinkov

Tam kde ich chceme vytvoriť **klikneme** pravým tlačítkom **na voľné miesto** a vyberieme, z možnosti **Nový**, to čo potrebujeme. Priečinok je celkom na vrchu a pod čiarou sú rôzne typy súborov.

Vzniknutý objekt treba pomenovať. Ak by sme tak neurobili, bude mať všeobecný názov.

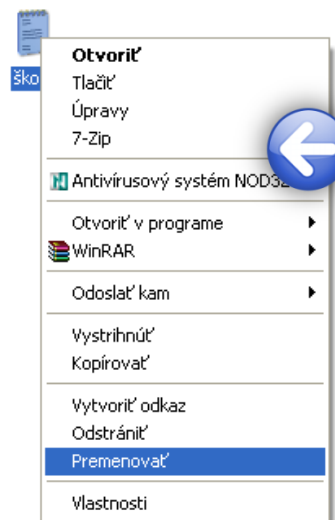

Nový objekt -
Bitová mapa

Premenovanie súborov a priečinkov

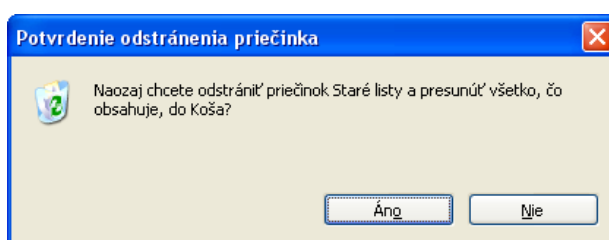
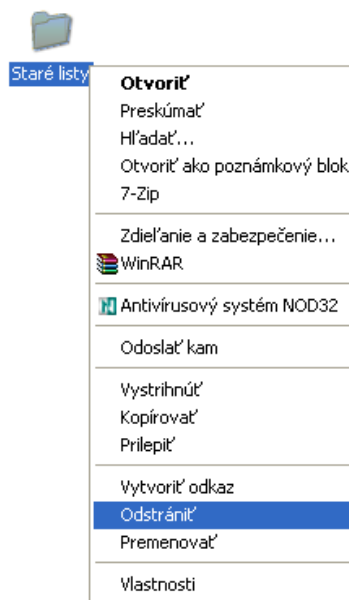
Teraz musíme kliknúť pravým tlačítkom **na ikonu alebo jeho popis** a zvoliť **Premenovať**. Po napísaní názvu odklikneme myšou alebo stlačíme enter.

Na obrázkoch je znázornené premenovanie textového súboru z názvu škola na ZŠ.

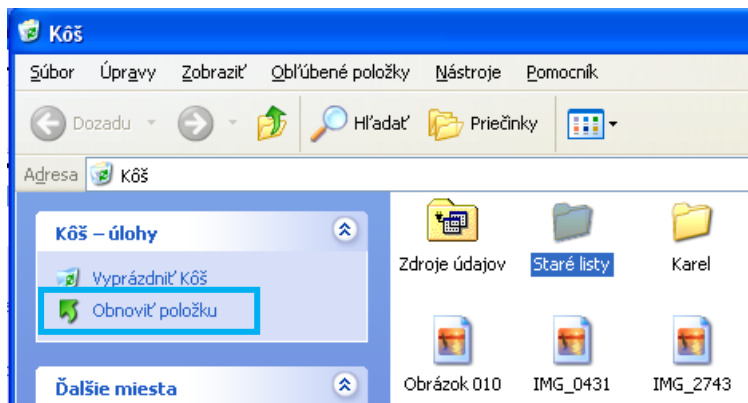
Vymazanie a obnova súborov a priečinkov

Klikneme pravým tlačítkom **na ikonu alebo jeho popis** a zvolíme **Odstrániť**. Objaví sa otázka či to naozaj chceme a po potvrdení sa súbor premiestni do koša.

Z koša môžeme súbory obnoviť.

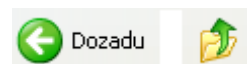
1. Otvoríme ikonu Kôš na pracovnej ploche,
2. klikneme na náhodne vymazaný súbor alebo priečinok a
3. zvolíme **obnoviť**.

Pozor! Súbor sa obnoví, teda vráti na pôvodné umiestnenie, kde bol pred vymazaním. Inou možnosťou je vytiahnuť si ich tam, kde ich chceme mať teraz.

Prechádzanie priečinkov

Do nich vojdeme dvojklikom – otvoria sa. **Z nich vieme vyjsť** jedným z týchto tlačítkov. Rozdiel je v tom, že smer dohora je vždy *nadradený priečinok*, v ktorom sa nachádza ten, čo ho chceme opustiť a smer vľavo je priečinok, v ktorom sme *naposledy boli*.

Úlohy

Zisti:

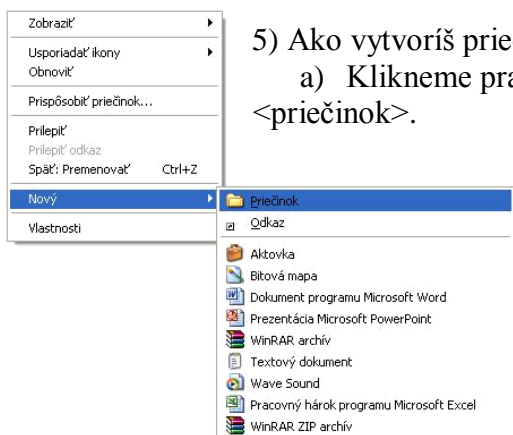
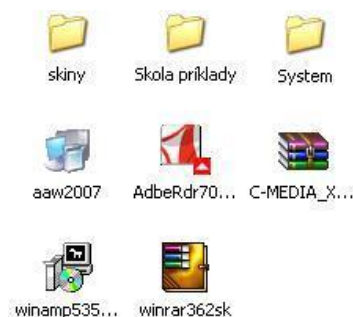
- aké znaky z klávesnice nemôžu byť v názve súborov alebo priečinkov
- kedy sa súbor nedá zmazať

Prever si vedomosti

- 1) Čo je priečinkov?
  - a) Objekt (ikona), ktorý má inú ako žltú farbu.
  - b) Je nositeľom informácií.
  - c) Pomáha udržať súbory usporiadané v počítači.
- 2) Súbory môžu byť ... (uveď 2 druhy)
- 3) Spočítaj, koľko vidíš priečinkov na obrázku vpravo?
  - a) 4
  - b) 5
  - c) 3
- 4) Napíš, čo sa stane, ak zmažeme zástupcu programu.

5) Ako vytvoríš priečinkov?

a) Klikneme pravým tlačítkom myši na plochu a zvolíme <nový> a potom <priečinkov>.

b) Klikneme ľavým tlačítkom myši na plochu a zvolíme <nový> a potom <priečinkov>.

c) Klikneme pravým tlačítkom myši na ikonu a zvolíme <nový> a potom <priečinkov>.

6) Koľko zástupcov je na obrázku pod touto vetou?

- a) 3
- b) 8
- c) 5

7) Priečinkov alebo súbor sa premenuje, ak ...

- a) na nich dvakrát rýchlo klikneme a prepíšeme názov.
- b) na ne klikneme raz ľavým tlačítkom a prepíšeme názov.
- c) na ne klikneme raz pravým tlačítkom a prepíšeme názov.

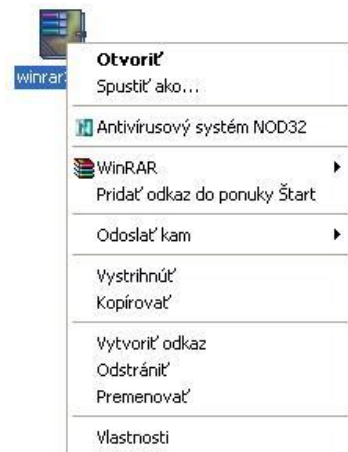
8) Na obrázku vpravo je tlačítko (šípka dohora), ktorým ...

- a) z priečinka vyjdeme.
- b) do priečinka vojdeme.
- c) priečinkov zmažeme.

9) Ktoré 2 tvrdenia sú pravdivé? Všetky súvisia s obrázkom vpravo.

- a) Ponuka sa zobrazila po kliknutí pravým tlačítkom.
- b) Ak dáme <odstrániť>, súbor sa zmaže.
- c) Na zmazanie súboru môžeme zvoliť aj <vystrihnúť> alebo <odoslať kam>.

10) Vysvetli, čím sa líšia programy od dokumentov.